

Efektywność decentralizacji. Analiza zdecentralizowanego dostarczania dóbr o charakterze ponadlokalnym

Autor: Agnieszka Kopańska

Decentralizacja stanowi sposób na poprawienie efektywności dostarczania usług publicznych. Niestety pełna decentralizacja, rozumiana jako całkowita samodzielność wydatkowa i finansowa samorządów nie występuje. Jedną z przyczyn tego stanu, jest to, że wiele dóbr, które są dostarczane przez konkretne samorzady, oddziałuje bezpośrednio lub pośrednio na mieszkańców większego obszaru - regionu, kraju a nawet ma efekty ponadnarodowe. Klasycznym rozwiązaniem tego problemu jest interwencja rządu - polegająca na wprowadzeniu dotacji finansujących te dobra oraz ustaleniu norm ilościowych i jakościowych tej produkcji. Ta interwencja psuje pozytywne efekty decentralizacji.

W książce pokazano że rozwiązaniem problemu utraty efektywności decentralizacji w warunkach niezbędnego ograniczenia samodzielności samorządów jest wprowadzenia mechanizmów koordynacji i współpracy pomiędzy władzami różnych szczebli administracji publicznej ale również władzami i mieszkańcami. Wskazano również na narzędzia jakie mogą służyć budowaniu takiej współpracy.

Spis treści:

Wstęp

Rozdział 1. Efektywność zdecentralizowania funkcji alokacyjnej finansów publicznych

- 1.1. Lokalne dobra publiczne i klubowe
- 1.2. Problem alokacji przez samorzady dóbr, z których korzyści przekraczają obszar samorządu
- 1.3. Dotacje i subwencje jako sposób finansowania samorządów
- 1.4. Nakazy dotyczące ilości i jakości lokalnych dóbr a polityka wydatkowa samorządów

Rozdział 2. Zadania polskich gmin i źródła ich finansowania

- 2.1. Zadania polskich gmin
  - 2.1.1. Oświata
  - 2.1.2. Pomoc społeczna
  - 2.1.3. Administracja publiczna
  - 2.1.4. Transport
  - 2.1.5. Gospodarka komunalna i ochrona środowiska oraz rolnictwo i łowiectwo
  - 2.1.7. Gospodarka mieszkaniowa
  - 2.1.8. Autonomia wydatkowa polskich samorządów – podsumowanie
- 2.2. Źródła finansowania zadań polskich gmin
  - 2.2.1. Dochody własne gmin
  - 2.2.2. Subwencja wyrównawcza i równoważąca jako dochód polskich gmin

- 2.2.3. Subwencja oświatowa jako źródło (do)finansowania zadań oświatowych samorządów
- 2.2.4. Dotacje, w tym środki ze źródeł zagranicznych, w budżetach polskich gmin
- 2.2.5. Inne źródła finansowania zadań samorządów terytorialnych
- 2.2.6. Samodzielność dochodowa polskich samorządów – podsumowanie

Rozdział 3. Wpływ interwencji dochodowych i wydatkowych na politykę wydatkową polskich gmin – analizy empiryczne

- 3.1. Wpływ dotacji ze środków zagranicznych na politykę wydatkową polskich gmin
- 3.2. Subwencja oświatowa i jej wpływ na wydatki gmin na oświatę
- 3.3. Ograniczenia elastyczności wydatkowej w zakresie kształtowania wynagrodzeń nauczycieli i ich wpływ na politykę wydatkową samorządów
  - 3.3.1. Wpływ sytuacji finansowej samorządu na mniej i bardziej samodzielne zadania
  - 3.3.2. Analiza polityki budżetowej gmin wobec zadań o różnym stopniu samodzielności

Rozdział 4. Między decentralizacją a centralizacją – koncepcja partnerskiego rozwiązywania problemu lokalnego dostarczania dóbr generujących pośrednie efekty zewnętrzne

- 4.1. Teoremat Coase'a a pośrednie efekty zewnętrzne wydatków samorządów
- 4.2. Sposoby budowania rozliczalności pionowej i poziomej w działaniu lokalnych producentów
  - 4.2.1. Benchmarking – idea i wykorzystanie w usługach wodno-kanalizacyjnych
  - 4.2.2. Budżet zadaniowy i możliwości jego zastosowania w edukacji

Podsumowanie – między centralizacją a decentralizacją – teoria a rzeczywistość

Bibliografia

Załączniki